

Introductie

1. Doel en relevantie cursus HBO Integriteit
2. Algemene leerdoelen
3. Praten over integriteit
4. Thema's in integriteit
5. Aan de slag met het materiaal

1. Doel en relevantie cursus

Onderzoeksintegriteit is een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt en gaat erover dat je het onderzoeksproces goed uitvoert. Onderzoeksintegriteit is erg belangrijk voor betrouwbaarheid van onderzoek. Naast gedragscodes ([link NL gedragscode](#)), zijn er ook steeds meer vereisten ten aanzien van ethische toetsing, privacy, datamanagement en het beschikbaar stellen van onderzoeksdata. De Nederlands gedragscode hbo is een richtlijn waarin 5 principes naar voren komen die gebruikt kunnen worden om een afweging te maken.

Deze training Verantwoord Onderzoek Hogescholen (VOH) richt zich op deze aspecten met een simpele onderliggende filosofie: als je wilt dat onderzoekers zich integer gedragen, dan zul je ze moeten leren waar op te letten en hoe dingen aan te pakken. We hebben verschillende modules ontwikkeld met informatie, doorverwijzing naar relevante bronnen en opdrachten, die je als docent kan gebruiken op een manier die passend is in je onderwijs. We willen hiermee een toolbox aanbieden om onderzoeksintegriteit bespreekbaar te maken met studenten op de hogeschool.

2. Algemene leerdoelen

- Na het volgen van deze cursus ben je in staat om belangrijke thema's rondom integriteit op het HBO te herkennen, daarop te reflecteren en deze te bespreken.
- Je kan belangrijke richtlijnen toepassen op je eigen onderzoek.
- Je weet waar regels, richtlijnen en andere relevante informatie en personen te vinden zijn.
- Je bent gemotiveerd om een proactieve houding aan te nemen t.a.v. integriteitsvraagstukken in je eigen onderzoeksomgeving.

3. Praten over integriteit

RCR gespreksmodel

Het RCR reflectie model is een korte, stap-voor-stap aanpak die gebruikt kan worden bij reflectie op dilemma's en vragen rondom onderzoekspraktijken.

Het model is geïnspireerd op gespreksmodellen voor moreel beraad (Van Dartel & Molenwijk, 2016, In gesprek blijven over goede zorg.) Het model helpt om een concrete kwestie te bevragen, liefst een kwestie uit eigen ervaring.

Ga rustig door de stappen heen, haast je niet. Als je een discussie hebt met meerdere personen, zie je op deze manier makkelijker verschillende standpunten en opties. Als je het alleen doet: daag jezelf uit om te bedenken welke opties er nog meer zijn.

En het belangrijkste: gebruik het niet als hypothetisch model, alleen vanuit het perspectief van 'wat gedaan zou moeten worden'; leef je in de situatie (als je reflecteert op een gegeven casus), dit werpt vaak een ander licht op wat je daadwerkelijk doet (of durft).

Stappen: Vragen om te bespreken:

1 Verken de context

- Leg de situatie uit
- Welke opties heb je op het eerste gezicht?
- Wie is erbij betrokken en wat is hun standpunt?

2 Analyseren

- Gebruik de gedragscode om te bepalen of relevante waarden in het geding zijn (en hoe)
- Welke (andere) regelgeving (institutioneel, nationaal, internationaal) is relevant en waarom?
- Welke andere redenen/overwegingen lijken in dit geval relevant?

3 Afwegen / Beslissen

- Kunt u beslissen wat het beste zal zijn om te doen?
- Overweeg de gevolgen.
- Wie kan u helpen/wie moet het weten?

4 Besluiten/handelen

- Wat besluit je en waarom?

Het is belangrijk om ervaringen in een veilige omgeving te bespreken en elkaar niet te veroordelen als je van standpunt verschilt. **Het doel van deze cursus is dat je zelf leert nadenken over integer handelen.**

4. Thema's integriteit

In deze cursus worden een aantal thema's besproken over onderzoeksintegriteit. *Module 1* gaat over Datamanagement en Privacy, *Module 2* gaat over Conflicts of Interests. Er zijn daarnaast ook een aantal thema's die te maken hebben met samenwerken, plagiaat, en elkaar beoordelen (peer review). Deze onderwerpen sluiten aan bij de leefwereld en praktijk van de studenten en kunnen daarom gebruikt worden als kennismaking met integriteit en bewustwording van mogelijke dilemma's.

Je kan tijdens de les gebruik maken van de Rotterdam Dilemma Game (<https://www.eur.nl/over-de-eur/beleid-en-reglementen/integriteit/wetenschappelijke-integriteit/dilemma-game>). Je kunt daarvoor de app downloaden of naar de website gaan.

Kies een van onderstaande casussen uit. Gebruik het RCR gespreksmodel, zoals omschreven in [Introductie: 3](#) om de casuïstiek te bespreken.

78: Hergebruiken?

Vorig jaar heb ik een goed paper geschreven waarvoor ik een negen heb gekregen. Dit jaar moet ik weer een paper schrijven, zij het voor een ander vak. Door mijn oude werkstuk maar een beetje aan te passen, ben ik waarschijnlijk verzekerd van een goed eindcijfer. Niemand zal er iets om geven. Bovendien kan ik de extra tijd gebruiken om te studeren voor mijn tentamens van andere vakken.

Wat moet ik doen?

- Ik gebruik het paper gewoon
- Gebruik het paper, maar vraag eerst toestemming aan de docent van het vak
- Ik gebruik delen van het paper, maar noem in een voetnoot dat delen van het paper eerder gebruikt zijn voor een ander vak
- Ik schrijf een geheel nieuw paper

79 Kan ik lenen?

Een goede vriendin vraagt me of ze een werkstuk kan krijgen dat ik vorig jaar heb gemaakt om zelf in te leveren voor hetzelfde vak. 'Dit jaar wordt het vak door een andere professor gegeven, dus niemand zal erachter komen', verzekert ze me.

Wat moet ik doen?

- a. Ik geef mijn werkstuk
- b. Ik geef mijn werkstuk niet
- c. Ik geef haar mijn werkstuk als ze mijn naam in de voetnoten noemt
- d. Ik geef haar mijnwerkstuk als ze belooft het alleen te gebruiken als inspiratie en geen delen uit mijn opdracht kopieert.

80 Hulp nodig?

Tijdens het tentamen legt een medestudent een kraspapiertje met zijn meerkeuzeantwoorden op mijn tafel, vlak voordat hij zijn antwoordformulier inlevert. Ik ben er zeker van dat als ik zijn antwoorden opschrijf, ik zal slagen voor het examen.

Wat zal ik doen?

- a. Ik gebruik zijn antwoorden niet en vertel hem na het examen dat hij dit niet moet doen
- b. Ik gebruik zijn antwoorden niet, ik zeg er verder niks over
- c. Ik kopieer de antwoorden
- d. Ik kopieer de antwoorden en kijk of er meer mensen zijn die het antwoordformulier willen zien

83 Free-riders

Samen met een medestudent werk ik aan een groepsopdracht die vrijdag voor 11.00 uur moet worden ingeleverd. We hebben de van verdeeld en afgesproken om om 15.00 uur het werk samen te voegen en dan rond 21.00 uur de opdracht in te leveren. Omdat mijn partner om 6.00 uur nog niets heeft opgestuurd, bel, mail en app ik hem. Om 21.00 uur heb ik nog steeds geen contact kunnen krijgen.

Wat moet ik doen?

- a. Ik besluit niet aan zijn deel te werken. Morgen ochtend zie ik of hij iets heeft gedaan
- b. Ik besluit niet aan zijn deel te werken, maar stuur meteen een mail naar mijn docent/begeleider over de samenwerkingsproblemen.
- c. Ik begin met zijn deel, maak de opdracht af, en stuur het naar mijn groepsgeenoot. Morgenochtend kan ik nog steeds de opdracht inleveren.
- d. Ik begin aan zijn deel, mak de opdracht af en lever het in op donderdag avond om 21.30. dan stuur ik een mail naar mijn docent over de samenwerkingsproblemen.

5. Aan de slag met het materiaal in de modules

[Uitleg onderzoekscyclus middels interactieve pdf]

Per stap van de onderzoekscyclus, zijn verschillende onderwerpen op het gebied van integriteit mogelijk van belang voor jou. Deze cursus bestaat uit losse modules, die samen een geheel vormen en flexibel kunnen worden gebruikt. Elk onderwerp bestaat uit een beschrijvende tekst met informatie, een opdracht en een onderdeel achtergrondinformatie waarin belangrijke bronnen te vinden zijn.

Opdracht

1. Beschrijf hoe je zelf de verschillende stappen van de onderzoekscyclus hebt doorlopen bij je afstudeer onderzoek, of hoe je dit gaat doen; **welke methodes gebruik je? Wat zijn mogelijke moeilijkheden op het gebied van onderzoeksintegriteit in jouw onderzoek?**
2. Bespreek je onderzoekscyclus met een medestudent; **waar zie je mogelijke problemen met integriteit? Wat gaat goed? Wat kan beter?**
3. Bekijk voor verdere verdieping, oplossingen en achtergrond informatie de specifieke modules.